

Statsbudsjettet 2014 – Endringer i rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene etter Stortingets vedtak

Regjeringen Stoltenberg II la 14. oktober fram sitt budsjettforslag i Prop. 1 S (2013–2014). Regjeringen Solberg la 8. november fram tilleggsproposisjonen Prop. 1 S Tillegg 1. Stortingets finanskomité avga 20. november Innst. 2 S (2013–2014). På bakgrunn av innstillingen vedtok Stortinget 26. november kommunale og fylkeskommunale skattører og rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner 2014. Stortingets Kommunal- og forvaltningskomité avga 28. november Innst. 16 S (2013–2014). På bakgrunn av innstillingen vedtok Stortinget 4. desember endelig fordeling av rammetilskuddet på kapittel og post.

Grønt hefte 2014 er beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2013–2014) og viser fordelingen av rammetilskuddet på kommune- og fylkesnivå. Under pkt. 1 nedenfor er det redegjort nærmere for endringene i Grønt hefte 2014 etter Stortingets behandling (Saldert budsjett 2014). I tillegg er endringene på kommune- og fylkesnivå vist i egne tabeller.

For nærmere detaljer om budsjettopplegget for kommunesektoren 2014 viser vi til ovennevnte budsjettdokumenter. I tillegg vil det på vanlig måte sendes ut budsjetttrunskriv til alle kommuner og fylkeskommuner som oppsummerer det økonomiske opplegget i 2014 for kommuner og fylkeskommuner etter Stortingets vedtak.

I tillegg til endringene etter Stortingets vedtak, er det rettet opp feil i fordelingen av midlene til fylkeskommunene til drift og vedlikehold, investeringer og styrking frie inntekter i tabell C i Grønt hefte, samt i fordeling av midler til kommunene knyttet til barnevern, jf. pkt. 2 under.

[Endringer i Grønt hefte på kommunenivå og fylkesnivå etter Saldert budsjett 2014](#)

1. Endringer i rammetilskuddet etter Saldert budsjett 2014

Kommuner

Økt pris- og kostnadsvekst

I Prop. 1 S (2013–2014) ble pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren i 2014 anslått til 3 pst. I tilleggsproposisjonen er anslaget oppjustert til 3,1 pst. Kommunene blir kompensert med 250,3 mill. kroner.

Økt likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager

Ikke-kommunale barnehager mottar i dag tilskudd tilsvarende 96 pst. av det de kommunale barnehagene i gjennomsnitt får i offentlig støtte. I tilleggsproposisjonen foreslo regjeringen å øke tilskuddet til ikke-kommunale barnehager fra 96 til 98 pst.

med virkning fra 1. august 2014. Kommunene blir kompensert for merutgiftene med en økning i innbyggertilskuddet på 69 mill. kroner.

Maksimalpris for barnehageplass

I Prop. 1 S (2013–2014) ble det foreslått å redusere maksimalprisen for en barnehageplass reelt med 45 kroner per måned med virkning fra 1. januar 2014. I tilleggsproposisjonen foreslo regjeringen å videreføre maksimalprisen på samme reelle nivå som i 2013. Maksimal foreldrebetaling for en barnehageplass settes til 2 405 kroner per måned og 26 455 kroner per år fra 1. januar 2014. Sammenlignet med Prop. 1 S (2013–2014) vil endringen gi en reduksjonen i innbyggertilskuddet til kommunene på 163 mill. kroner som vil motsvares av økt foreldrebetaling.

Opptrapping mot to barnehageopptak

I Prop. 1 S (2013–2014) ble det foreslått 241 mill. kroner i økt rammetilskudd til kommunene til å starte en opptrapping mot innføring av to barnehageopptak. I tilleggsproposisjonen foreslo regjeringen å ikke starte en slik opptrapping, og innbyggertilskuddet reduseres derfor med 241 mill. kroner.

Avvikle kulturskoletime i skole/SFO

Regjeringen foreslo i tilleggsproposisjonen å avvikle ordningen med én uketime med kulturskoletilbud i skole/SFO på barnetrinnet (1.–4. trinn) med virkning fra skoleåret 2014–2015, og innbyggertilskuddet til kommunene reduseres med 71,1 mill. kroner som følge av reduserte utgifter.

Avvikling av ordningen med gratis frukt og grønt

Regjeringen foreslo i tilleggsproposisjonen å avvikle ordningen med gratis frukt og grønt på skoler med ungdomstrinn med virkning fra skoleåret 2014–2015. Endringen innebærer reduserte utgifter til kommunene på 107,2 mill. kroner. Innbyggertilskuddet reduseres tilsvarende.

Redusert egenandel for personer på dobbeltrom

Regjeringen foreslo i tilleggsproposisjonen å innføre redusert egenbetaling for beboere som mot sin vilje bor på dobbeltrom ved langtidsopphold i kommunal helse- og omsorgsinstitusjon. Innbyggertilskuddet økes med 15 mill. kroner som delvis kompensasjon for halvårsvirkningen.

Øremerking av midler til kommunalt rusarbeid

I statsbudsjettet for 2013 ble midlene til kapasitetsvekst i kommunene over kap. 763, post 61 Kommunalt rusarbeid innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. Regjeringen foreslo i tilleggsproposisjonen at midlene til kommunalt rusarbeid gis som øremerket tilskudd i 2014. Som følge av dette reduseres innbyggertilskuddet med 343 mill. kroner.

Styrket tilsyn med barn i fosterhjem

Det ble i Prop. 1 S (2013–2014) foreslått å øke innbyggertilskuddet med 15 mill. kroner som kompensasjon for endringer i reglene om tilsyn med barn i fosterhjem. Kompensasjonen tok utgangspunkt i at endringene skulle tre i kraft 15. juli 2014. Regjeringen foreslo i tilleggsproposisjonen å framskynde iverksettelsen til 1. februar 2014, og kommunene foreslås derfor kompensert med ytterligere 15 mill. kroner.

Økt kontantstøtte

Stortinget har vedtatt å øke kontantstøtten med 1000 kroner for ettåringer til 6000 kroner. Dette vil redusere etterspørselen etter barnehage. Derfor blir innbyggertilskuddet redusert med 344 mill. kroner.

Økt innbyggertilskudd som følge av reduserte skatteinntekter

En del av endringene som Stortinget har vedtatt (gjeninnføring av skatteklasser II, økt skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner, rentereduksjon i Husbanken og økt bunnbeløp i reisefradraget) innebærer netto reduserte skatteinntekter til kommunesektoren. Kommunene kompenseres for de reduserte skatteinntektene med økt innbyggertilskudd på 65,9 mill. kroner.

Fylkeskommuner

Økning i frie inntekter til opprustning og fornying av fylkesveier

I Prop. 1 S (2013–2014) er det foreslått å sette av 500 mill. kroner til opprustning og fornying av fylkesveier. I tilleggsproposisjonen foreslo regjeringen å øke rammen med 280 mill. kroner, slik at samlet ramme ble 780 mill. kroner. Midlene fordeles forholdsmessig mellom fylkeskommunene på grunnlag av en kartlegging av forfallet på veinettet utført av Statens vegvesen.

Økt pris- og kostnadsvekst

I Prop. 1 S (2013–2014) ble pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren i 2014 anslått til 3 pst. I tilleggsproposisjonen er anslaget oppjustert til 3,1 pst. Fylkeskommunene blir kompensert med 55,1 mill. kroner.

Økt lærlingtilskudd

Regjeringen foreslo i tilleggsproposisjonen å øke basistilskuddet med om lag 3 500 kroner per lærekontrakt med en anslått budsjetteffekt i 2014 på 69 mill. kroner. For å stimulere til flere lærlingplasser foreslås det videre 10 mill. kroner til å innføre et stimuleringsstilskudd på 50 000 kroner til lærebedrifter som tegner lærekontrakt for første gang. Fylkeskommunene kompenseres over innbyggertilskuddet.

Økt innbyggertilskudd som følge av reduserte skatteinntekter

En del av de foreslåtte endringene i Innst. 2 S (2013–2014) (gjeninnføring av skatteklasser II, økt skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner, rentereduksjon i Husbanken og økt bunnbeløp i reisefradraget) innebærer netto reduserte

skatteinntekter til kommunesektoren. Fylkeskommunene kompenseres for de reduserte skatteinntektene med økt innbyggertilskudd på 15,3 mill. kroner.

Tabell 1 oppsummerer endringene i innbyggertilskuddet til kommunene og fylkeskommunene etter Stortingets behandling, sammenlignet med Prop. 1 S (2013–2014).

Tabell 1 Endringer i innbyggertilskuddet i Saldert budsjett
ift. Prop. 1 S (2013–2014)

Kommuner	Endring i Saldert budsjett, i 1000 kr.
Økning i frie inntekter som følge av endret deflator	250 300
Likeverdig behandling kommunale og private barnehager	69 000
Reversere reduksjon/nominell videreføring maksimalpris	-163 000
To barnehageopptak	-241 000
Avvikling kulturskole i SFO, halvårseffekt 2014	-71 100
Avvikling frukt og grønt i skolen, halvårseffekt 2014	-107 200
Redusert egenandel for personer på dobbeltrom	15 000
Utlemming av rustilskuddet	-343 000
Styrket tilsyn med barn i fosterhjem	15 000
Økt kontantstøtte	-343 825
Økt rammetilskudd pga. skatteendringer	65 900
Sum endringer i innbyggertilskuddet, kap. 571	-853 925

Fylkeskommuner	Endring i Saldert budsjett, i 1000 kr.
Økning frie inntekter til opprustning og fornying av fylkesveier	280 000
Økning i frie inntekter som følge av endret deflator	55 100
Økt lærlingtilskudd	79 000
Økt rammetilskudd pga. skatteendringer	15 300
Sum endringer i innbyggertilskuddet, kap. 572	429 400

I tillegg til endringene i innbyggertilskuddet (kap. 571, post 60), økes skjønnstilskuddet til kommunene (kap. 571, post 64) med 16 mill. kroner knyttet til psykisk helsearbeid i kommunene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet vil komme tilbake til den konkrete disponeringen av midlene, jf. Innst. 16 S (2013–2014).

2. Feil i Grønt hefte 2014

Rammetilskuddet til fylkeskommunene – Særskilt fordeling (Tabell C-fk) til drift og vedlikehold, investeringer og styrking frie inntekter.

I Prop. 1 S (2013–2014) ble det foreslått endringer i fordelingen av tabell C midlene til drift- og vedlikehold, investeringer og styrking frie inntekter. Ved en feiltakelse har det i Grønt hefte 2014 blitt lagt inn uriktige fordelinger av midlene. Dette gjelder kolonne 1, 2 og 3 i Tabell C-fk. De riktige fordelingene er lagt inn i de fylkesvise tabellene.

Stortinget og fylkeskommunene er orientert om saken i egne brev.

Rammetilskuddet til kommunene – økt kommunal egenandel ved plassering av barn i statlige barnevernsinstitusjoner.

I statsbudsjettet for 2014 er det foreslått å øke den kommunale egenandelen ved plassering av barn i statlige barnevernsinstitusjoner. Kommunene er kompensert for dette med en økning i rammetilskuddet på 160,2 mill. kroner. Midlene er fordelt til kommunene etter kostnadsnøkkelen. Ved en feil er det i fordelingen gitt midler til Oslo kommune. Oslo har selv ansvaret for den delen av barnevernet som ble gjort statlig i 2004, og vil derfor ikke ha utgifter til økt egenandel i det statlige barnevernet. Totalt har Oslo fått 22,6 mill. kroner av de 160,2 mill. kronene. 22,6 mill. kroner som ble tildelt Oslo blir overført til de andre kommunene.

Stortinget og Oslo er orientert om saken i egne brev.